

“על גופתו המתה”: בעקבות בג”ץ 708/17 אבו אלקיען נ’ משטרת ישראל

מבזק הארת פסיקה זה עוסק בעתירה שהוגשה נגד משטרת ישראל, בשם משפחתו של יעקוב אבו אלקיען, אשר נורה יומיים קודם לכן על ידי כוח משטרת במהלך פינוי הכפר אום אל חיראן. העתירה הוגשה על רקע עמדת המשטרה, שלפיה גופתו של אבו אלקיען תשוחזר לקבורה בכפוף לתנאים ולמגבלות הבאים: הגופה תימסר למשפחה בהתראה של חצי שעה מראש; טקס ההלוויה ייערך במסגד ביישוב חורה; הקבורה תיערך בשעה ייעודה שתיקבע, תוך הגבלת מספר המשתתפים; הטקס ייערך ללא נאומים פוליטיים וללא שימוש באמצעי הגברה; המשפחה תפקיד ערכות בנקאית.

במסגרת העתירה ביקשו העותרים כי בג”ץ יורה למשטרה לבטל לאלתר את דרישותיה, וכי יאפשר למשפחה להביא את יקרים לקבורה בדרך בה הם חפצים. במסגרת הדיון בעתירה התחייבו נציגי העותרים לשמור על הסדר בהלוויה, וכי ההלוויה תהיה מכובדת ותישא אופי דתי כמקובל במסורת הבדואית מבלי שתהפוך לאירוע פוליטי. משטרת ישראל השיבה כי הציבה את התנאים והמגבלות נוכח האווירה הנפיצה שנוצרה לאחר מותו של אבו אלקיען, והחשש כי הלוויה המונית עלולה להביא להפרות סדר ולפגיעה בנפש.

השופט עמית קיבל את העתירה וציין, כי נוכח סד הזמנים הקצר הוא נמנע מלעסוק בשאלות החוקתיות שהעתירה מעלה, כמו היקף הזכות לכבוד המת ובני משפחתו כנגזרת של כבוד האדם, מול אינטרס שמירת הסדר הציבורי, והרף הנדרש בהתנגשות ביניהם על הרצף בין ודאות קרובה לבין חשש סביר. השופט שהם ציין כי הוא מצטרף לדעתו של השופט עמית, מתוך אמונתו כי התחייבויות העותרים באשר לשמירה על הסדר הציבורי יקוימו ככתבן וכלשוונן.

לעומתם, השופט סולברג קבע כי יש לדחות את העתירה ולקבל את טענות המשטרה, למרות ששאלת הסמכות להחזקת הגופה בידי המשטרה אינה נקייה מספקות, ושהעתירה נוגעת לכבוד האדם והמת.

בהתאם לפסק דינו של הרוב, הורה בג”ץ למשטרה לשחרר את גופת המנוח לקבורה ולהסיר את המגבלות שהציבה. עוד נקבע כי אם המשטרה תרצה בכך, תדאג משפחת המנוח להציב סדרנים לשמירה על הסדר בטקס הלוויה.

עודד רון מאיר את פסק הדין.

לפסק הדין בג”ץ 708/17 אבו אלקיען נ’ משטרת ישראל